

РЕЦЕНЗІЯ

на освітню програму

«Міжнародні відносини та регіональні студії»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
галузі знань 29 Міжнародні відносини

Кваліфікація: бакалавр з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії» 2024 року орієнтована на підготовку фахівців, здатних діяти у складному середовищі сучасної світової політики, де взаємопов'язані безпекові, правові, економічні, інформаційні та гуманітарні процеси. Актуальність програми визначається потребою України у професіоналах, які спроможні не лише відтворювати теоретичні знання, а й оцінювати міжнародну ситуацію, розуміти механізми ухвалення зовнішньополітичних рішень, працювати з різними категоріями міжнародних акторів і відповідально представляти національні інтереси держави.

Концепція програми відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 291 та сучасному розумінню міжнародних відносин як міждисциплінарної сфери. У ній належно поєднано політичну науку, міжнародне право, економіку, соціологію, регіональні студії та суспільні комунікації. Такий підхід дає змогу формувати у здобувачів здатність розглядати міжнародні процеси не ізольовано, а в системі взаємного впливу внутрішньої політики, глобальних тенденцій, діяльності міжнародних організацій, транснаціональних структур і недержавних акторів.

Науково-теоретичне ядро програми створюють дисципліни, присвячені теорії міжнародних відносин, політичній науці, регіональним студіям, міжнародним економічним відносинам, зовнішній політиці та міжнародному праву. Важливо, що програма не обмежується засвоєнням окремих концепцій, а орієнтує здобувачів на виявлення закономірностей, порівняння підходів і критичну оцінку пояснювальних можливостей різних теорій. Це відповідає завданню підготовки бакалавра, який має вміти аргументувати власну позицію, працювати з альтернативними інтерпретаціями й ухвалювати рішення в умовах неповної інформації.

Сильною стороною освітньої програми є системне представлення міжнародної безпеки та сучасних трансформацій світового порядку. Заплановані результати навчання передбачають розуміння природи міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів, особливостей безпеки на глобальному, регіональному й національному рівнях, а також взаємозв'язку між зовнішньою і внутрішньою політикою держав. У нинішніх умовах така підготовка є принципово важливою, оскільки фахівець з міжнародних відносин повинен уміти поєднувати аналіз поточних подій із оцінкою довгострокових ризиків, сценаріїв та наслідків політичних рішень.

Особливої уваги заслуговує компонент суспільних комунікацій. Програма формує розуміння природи міжнародних комунікацій, їхнього впливу на міжнародну систему, державні та суспільні інститути, а також передбачає підготовку інформаційних, аналітичних і дослідницьких документів. Це важливий аспект професійної компетентності, адже сучасна міжнародна діяльність значною мірою залежить від якості публічної аргументації, стратегічного представлення позицій, критичної оцінки інформаційних джерел і спроможності протидіяти маніпулятивним повідомленням. Зміст програми створює підґрунтя для формування інформаційної стійкості та культури відповідальної професійної комунікації.

Позитивно оцінюю чітко окреслений аналітичний і дослідницький складник. Здобувачі мають навчитися збирати, обробляти та інтерпретувати значні обсяги

інформації, застосовувати якісні й кількісні методи, використовувати цифрові технології, бази даних та інформаційні системи. Передбачена здатність проводити прикладний аналіз міжнародних процесів і готувати рекомендації наближає освітню підготовку до реальних вимог державних установ, міжнародних організацій, аналітичних центрів та громадського сектору. Важливо, що дослідницька діяльність поєднана з академічним письмом, презентацією результатів і дотриманням академічної доброчесності.

Структура програми обсягом 240 кредитів ЄКТС забезпечує збалансоване співвідношення обов'язкових і вибіркового компонентів, практичної підготовки та атестації. Вибірковий складник дає здобувачам можливість конкретизувати власні професійні інтереси, а логічна послідовність освітніх компонентів підтримує поступовий перехід від базових знань до складніших аналітичних завдань. Комплексний кваліфікаційний іспит як форма підсумкової атестації відповідає необхідності перевірити інтегроване досягнення програмних результатів навчання.

Окремою перевагою є увага до громадянської відповідальності майбутнього фахівця. До загальних і спеціальних компетентностей включено розуміння цінностей громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини, усвідомлення національних інтересів України, а також здатність діяти на засадах нульової толерантності до корупції та інших проявів недоброчесності. Таке ціннісне наповнення є необхідним для підготовки фахівців, які можуть працювати у сферах публічної політики та міжнародного співробітництва, де професійне рішення завжди має етичний і суспільний вимір.

Програма має належне кадрове, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення. До викладання залучаються науково-педагогічні працівники різних профілів, запрошені фахівці та зовнішні стейкхолдери. Суттєвим є функціонування внутрішньої системи забезпечення якості: проведення опитувань здобувачів, врахування пропозицій роботодавців і випускників, періодичний перегляд змісту програми, рейтингова оцінка діяльності викладачів та регулярне підвищення їхньої кваліфікації. Відкритість освітньої інформації і залучення учасників освітнього процесу створюють передумови для постійного оновлення програми.

Загалом освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії» має сучасну концепцію, послідовну структуру, чітко визначені компетентності й результати навчання та відповідає чинним вимогам до підготовки бакалаврів за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. Її зміст забезпечує належне поєднання фундаментальної освіти, аналітичної підготовки, професійної комунікації, громадянської відповідальності та практичної орієнтації. Програму рекомендую до затвердження і реалізації у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II.

Професор кафедри міжнародна інформація

Навчально-наукового інституту

міжнародних відносин

Київського національного університету

імені Тараса Шевченка,

доктор політичних наук, професор

Ольга АНДРЕЄВА